

Is iarbhunscoil Ghaeltachta is ea **Scoil Phobail Mhic Dara** a chuireann oideachas ar fail do scoláirí ó Bhliain 1 go dtí an Ardteist.

De réir riachtanas an Acharta *Tús Áite do Leanaí* 2015, Tús Aite do Leanaí: Treoirínta Naisiúnta um Chosaint agus Leas Leanaí do Bhunscoileanna agus d'Iarbhunscoileanna 2017 agus de réir na Treorach ó *Tusla* maidir le hullmhúchán Ráiteas um Chumhdach Leanaí, tá aontaithe ag Bord Bainistíochta Scoil Phobail Mhic Dara an Ráiteas um Chumhdach Leanaí a leagan amach sa cháipéis seo.

- 1 Tá glactha ag Bord Bainistíochta Scoil Phobail Mhic Dara le Nósanna Imeachta na Roinne maidir le Cosaint Leanaí do Bhunscoileanna agus d'Iarbhunscoileanna 2017 mar chuid den Ráiteas ionlán Chumhdach Leanaí agus cuirfidh siad i bhfeidhm iad ina n-ionmláine, gan leasú.
- 2 An Duine Idirchaidrimh Ainmnithe (DIA) is ea: **Dara Ó Maoilchiaráin**
- 3 An Duine Idirchaidrimh Ainmnithe Tánaisteach (DIAT) is ea: **Róisín Nic Leoid**
- 4 Aithníonn Bord Bainistíochta Scoil Phobail Mhic Dara go bhfuil cúrsaí chosaint agus leasa leanaí lárnach i ngach gné de shaol na scoile agus gur gá go bhfeicfear é seo i bpolasaithe uile na scoile, i nósanna imeachta na scoile, i gcleachtas na scoile agus in imeachtaí na scoile. Cloífidh an scoil leis na prionsbail dheachleachtais a leanas maidir le cosaint agus leas leanaí. Déanfaidh an scoil:
  - a. Cosaint agus Leas Leanaí a aithint mar an rud is tábhactaí, beag beann ar chúrsaí eile
  - b. Cloí ina ionmláine leis na dualgais reachtúla faoin Acht um Thús Áite do Leanaí 2015 agus le reachtaíocht eile ábhartha a bhaineann le cosaint agus le leas leanaí.
  - c. Comhoibriú go huile is go hiomlán leis na húdaráis reachtúla ábhartha maidir le cúrsaí chosaint agus leas leanaí.
  - d. Glacadh le cleachtais shábháilte chun an fhéidearthacht go dtarlódh díobháil nó timpistí do leanaí a laghdú agus chun oibrithe a chosaint ar phriacail neamhriachtanacha a d'fhágfadh go ndéanfaí líomhaintí mí-úsáide nó faillí ina gcoinne.
  - e. Nós na hoscaileachta le tuismitheoirí a forbairt agus ranmpháirtíocht na dtuismitheoirí in oideachas a bpáistí a spreagadh; agus
  - f. Meas a léiriú ar riachtanais rúndachta agus iad ag plé le cúrsaí chosaint leanaí.

Tá na nósanna imeachta/beartais seo a leanas i bhfeidhm:

- g. Maidir le haon bhall fairne atá ina (h)ábhar fiosrúcháin (pé cur síos a dhéantar air) maidir le haon ghníomh, le haon neamhgníomh, nó le haon chás, maidir le haon pháiste atá ag freastal ar an scoil, cloíonn an scoil leis na nósanna imeachta leagtha amach i gCaibidil a 7 de na Nósanna Imeachta maidir le Cosaint Leanaí i mBunscoileanna agus in Iarbhunscoileanna 2017 agus leis na nósanna imeachta ábhartha smachta aontaithe do bhaill fairne scoile atá foilsithe ar shuíomh idirlín na ROS.
- h. Maidir le roghnú nó earcú na mball agus lena n-oiriúnacht chun obair le páistí, cloíonn an scoil le riachtanais ghrinnfhiosraithe reachtúla an Acharta BGN (Leanaí agus daoine soghonta) 2012 go 2016 agus le treoir níos forleithne dhualgas chúraim leagtha amach i gciorcláin ábhartha na nGardaí um ghrinnfhiosrú agus um earcú atá foilsithe ag an ROS agus ar fáil ar shuíomh idirlín na ROS.

- i. Maidir le soláthar an eolais agus, nuair is gá, teagaisc agus oiliúna don fhoireann maidir le déanamh dióbhála a aithint (mar a shainmhínítear san Acht 2015), déanann an scoil;
    - i. Cóip de Ráiteas um Chumhdach Leanaí na scoile a sholáthar do na baill foirne ar fad.
    - ii. Cinnte de go ndéantar cóip de Ráiteas um Chumhdach Leanaí na scoile a sholáthar do gach ball foirne nua
    - iii. An fhoireann a spreagadh leas a bhaint as oiliúint ábhartha
    - iv. Baill an Bhoird Bhainistíochta a spreagadh chun leas a bhaint as oiliúint ábhartha
    - v. (faoi chúram an Bhoird Bhainistíochta) taifead a choimeád d'oiliúint na mball agus bhaill foirne an Bhoird Bhainistíochta.
  - j. Maidir le tuairisciú buarthaí faoi chosaint leanaí do Tusla, tá ceangal ar gach ball foirne scoile cloí leis na nósanna imeachta atá leagtha amach sna Nósanna Imeachta maidir le Cosaint Leanaí i mBunscoileanna agus in Iarbhunscoileanna 2017, i gcás múinteoirí cláraithe, na cinn sinn a bhaineann le tuairisciú sainordaithe faoin Acht um Thús Áite do Leanaí 2015, san áireamh.
  - k. Sa scoil seo, tá an DIA thusainmnithe ceaptha ag an mBord mar an duine ábhartha (mar a shainmhínítear san Acht um Thús Áite do Leanaí 2015) le bheith ina chéadphointe teagmhála maidir le Ráiteas um Chumhdach Leanaí na scoile.
- 5 Tá gach aon mhúinteoir cláraithe fostaithe ag an scoil ina nduine faoi shainordú faoin Acht um Thús Áite do Leanaí 2015.
- 6 De réir an Achta um Thús Áite do Leanaí 2015, tá an Bord tar éis measúnacht priacail a dhéanamh ar an bhféidearthacht dióbhála do pháistí agus iad ag freastal ar scoil nó ag glacadh páirte in imeachtaí na scoile. Tá measúnacht scríofa a leagan amach na réimsí priacail aitheanta agus na nósanna imeachta chun na priacail sin a bhainistiú ceangailte mar aguisín leis na nósanna seo.
- 7 Tá fáil ar na nósanna imeachta éagsúla a ndéantar tagairt dóibh sa Ráiteas seo ar shuíomh idirlín na scoile, ar shuíomh idirlín na ROS nó ar fáil ó scoil ach é a iarraidh.

Nóta: Níl an méid thuasluaite le bheith ina liosta uileghabhálach. Cuimseoidh Boird Bhainistíochta éagsúla nósanna imeachta/beartais eile a bhaineann le hábhar sa scoil atá i gceist.

- 8 Tá an ráiteas thus ar foilsithe ar shuíomh idirlín na scoile agus tá sé curtha ar fáil go gach ball foirne na scoile, do Chumann na dTuismitheoirí (más ann dóibh) agus don Phátrún. Is furasta do thuismitheoirí agus do chaomhnóirí teacht air ach é a iarraidh. Déanfar cóip den Ráiteas a chur ar fáil do Tusla agus don Roinn má iarrtar.
- 9 Déanfar Aithbhreithniú bliantúil ar an Ráiteas um Chumhdach Leanaí nó chomh luath agus is féidir tar éis aon athruithe ábhartha ar aon rud a ndéanann an Ráiteas seo tagairt dó.

Ghlac an Bord Bainistíochta an Ráiteas seo um Chumhdach Leanaí ar 26 Meán Fómhair, 2018

Síntíthe: Michael Ó Cinnéide
Cathaoirleach.
An Bhord Bainistíochta.

Síntíthe: Raois Ó Moladháin
Príomhoide/Rúnaí
An Bhord Bainistíochta.

Dáta: 26/9/2018

Dáta: 23/9/2018

Measúnacht Baol um Chumhdach Leanaí de chuid Scoil Phobail Mhic Dara

De réir alt 11 den Acht um Thús Áite do Leanaí 2015 agus de réir cheanglas Chaibidil 8 de na

Nósanna imeachta um Chosaint Leanaí do Bhunscoileanna agus d'Iarbhunscoileanna 2017, is é seo a leanas an Mheasúnacht Baol i Scríbhinn do Scoil Phobail Mhic Dara.

1. Liosta de ghníomhaíochtaí na scoile:

- Daltaí ag teacht ag an scoil agus ag fágáil na scoile gach uile lá.
- Sosanna (maidin agus am lóin).
- Ag múineadh sa seomra ranga.
- Ag teagasc duine ar dhuine.
- Ag comhairleoireacht duine ar dhuine.
- Gníomhaíochtaí teagaisc amuigh faoin aer.
- Gníomhaíochtaí spóirt.
- Turais scoile.
- Turais scoile a mbíonn orthu fanacht thar oíche.
- Turais scoile ina mbíonn taisteal thar lear i gceist.
- Na háiseanna leithris/athruithe/cithfholchtaí sa scoil
- Áiseanna cónaithe a bheith ar fáil do mhic léinn malaire.
- Ócáidí bailithe airgid a mbíonn daltaí rannpháirteach iontu.
- Áiseanna amach ón láthair a bhíonn in úsáid do ghníomhaíochtaí scoile.
- Socruithe iompair scoile, tionlacan ar bhusanna san áireamh.
- Cúram leanaí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu, cúram pearsanta san áireamh nuair is gá.
- Cúram do dhaltaí a bhfuil leocheileachtaí/ riachtanais sonracha acu mar iad seo a leanas
  - Daltaí ó mhionlaigh eitneacha/imircigh
  - Baill de phobal an Lucht Siúil
  - Leanaí leispiach, aerach, déghnéasach nó trasinscne (LGBT)
  - Daltaí a cheaptar gur leanaí LGBT iad
  - Daltaí a bhfuil creideamh mionlaigh acu
  - Leanaí faoi chúram
  - Leanaí ar CPNS
- Cógas Leighis a riadaradh.
- Garchabhair a riadaradh.
- Soláthar curaclaim maidir le OSPS agus OCG.
- A bheith ag cosc agus ag déileáil le bulaíocht i measc na ndaltaí.
- Oiliúint foirne maidir le Cosaint Leanaí.
- Leas a bhaint as pearsanra seachtrach chun cur leis an gcuracalam.
- Leas a bhaint as pearsanra seachtrach chun tacú le gníomhaíochtaí spóirt agus gníomhaíochtaí seach-churaclaim eile.
- Pearsanra scoile a earcú, ina measc -
  - Múinteoirí / Cuntóirí Riachtanais Speisialta
  - Airíoch/Rúnaí/Glantóirí
  - Cónaithe Spóirt
  - Teagascóirí Seachtracha/Aoichtainéirí
  - Oibrithe Deonacha/Tuismitheoirí i ngníomhaíochtaí scoile
  - Cuairteoirí/conraitheoirí a bhíonn i láthair sa scoil le linn uaireanta scoile
- Rannpháirtíocht na ndaltaí i searmanais reiligiúnacha.
- Teicneolaíocht an Eolais agus na Cumarsáide in úsáid ag daltaí sa scoil.
- Smachtbhannaí a chur i bhfeidhm faoi Chód Iompair na scoile.

- Scoláirí a bheith ag glacadh páirte i dtaithí oibre sa scoil.
- Scoláirí a bheith ag glacadh páirte i dtaithí oibre taobh amuigh den scoil.
- Múinteoirí faoi oiliúint ag glacadh ionad oiliúna sa scoil.
- Físeáin/grianghraif/meáin eile in úsáid chun imeachtaí scoile a thaifeadadh.
- Úsáid áitribh na scoile ag eagraíochtaí eile tar éis am scoile.
- Úsáid áitribh na scoile ag eagraíochtaí eile le linn am scoile.
- Club bricfeasta.
- Staidéar um thráthnóna.

2. Tá baol díobhála éagsúla mar iad seo a leanas aitheanta ag an scoil maidir le gníomhaíochtaí:

- Baol díobhála nach mbíonn á n-aithint ag pearsanra na scoile.
- Baol díobhála nach mbíonn á dtuairisciú go cuí agus go pras ag pearsanra na scoile.
- Baol ann go mbeadh díobháil á déanamh do leanbh sa scoil ag duine de phearsanra na scoile.
- Baol ann go mbeadh díobháil á déanamh do leanbh sa scoil ag leanbh eile.
- Baol ann go mbeadh díobháil á déanamh do leanbh sa scoil ag oibrí deonach nó ag cuairteoir chun na scoile.
- Baol ann go mbeadh díobháil á déanamh do leanbh ag duine de phearsanra na scoile, ag duine d'fhoireann eagraíochta eile nó ag duine eile le linn don leanbh a bheith ag glacadh páirte i gníomhaíochtaí taobh amuigh den scoil.
- An baol ann go mbeadh díobháil á déanamh do leanbh mar gheall go bhfuil bulaíocht á dhéanamh ar an ngasúr.
- An baol ann go mbeadh díobháil á déanamh do leanbh mar gheall ar mhaoirsiú neamhdhóthanach leanaí sa scoil.
- Baol ann go mbeadh díobháil á déanamh do leanbh mar gheall ar mhaoirseacht neamhdhóthanach leanaí agus iad ag freastal ar ghníomhaíochtaí taobh amuigh den scoil.
- An baol ann go ndéanfaí díobháil do leanbh mar gheall ar chaidreamh/chumarsáid neamhchuí idir leanbh agus leanbh/duine fásta eile.
- An baol ann go mbeadh díobháil á déanamh do leanaí a bheadh ag déanamh rochtana/ag baint úsáide as ríomhairí, na meáin shóisialta, fónanna agus fearais eile go míchuí le linn dóibh a bheith ar scoil.
- An baol ann go mbeadh díobháil á déanamh do leanaí a bhfuil Riachtanais Speisialta Oideachais acu a bhfuil leocheileachtaí áirithe acu.
- An baol ann go ndéanfaí díobháil do leanbh le linn do leanbh cúram pearsanta a fháil.
- An baol ann go ndéanfaí díobháil do leanbh mar gheall ar chód iompair neamhdhóthanach.
- An baol ann go ndéanfaí díobháil do leanbh le linn teagasc duine ar dhuine, comhairleachta nó i gcás cóitseála.
- An baol ann go ndéanfaí díobháil do leanbh ó dhuine de phearsanra na scoile a bheadh i mbun cumarsáide go míchuí le daltaí via na meáin shóisialta, trí théacsanna, fearas digiteach nó ar aon slí eile.
- An baol ann go ndéanfaí díobháil do leanbh ó dhuine de phearsanra na scoile a bheadh in ann rochtain a dhéanamh ar ábhar míchuí / ábhar míchuí a scaipeadh via na meáin shóisialta, trí théacsanna, fearas digiteach nó ar aon slí eile.
- An baol go ndéanfaí díobháil do leanbh mar gheall ar riocht sláinte.

3. Tá na nósanna imeachtaí seo a leanas i bhfeidhm ag an scoil chun aghaidh a thabhairt ar bhaol díobhála éagsúla atá aitheanta sa measúnú seo:

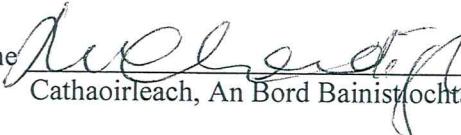
1. Tugtar cóip de **Ráiteas um Chumhdach Leanaí** na scoile do gach duine de phearsanra na scoile.
2. Cuireann agus cuirfidh an scoil ina luí ar an bhfoireann agus ar an mBord Bainistíochta agus spreagfar iad chun leas a bhaint as oiliúint iomchuí maidir le Cosaint Leanaí agus coimeádfar taifid ar oiliúint den sórt sin.
3. Cuirfear na *Nósanna imeachta um Chosaint Leanaí do Bhunscoileanna agus d'Iarbhunscoileanna 2017* ar fáil do phearsanra iomlán na scoile.
4. Éileofar ar Phearsanra na Scoile cloí leis na *Nósanna imeachta um Chosaint Leanaí do Bhunscoileanna agus d'Iarbhunscoileanna 2017* agus éilítéar ar gach duine den fhoireann teagaisc atá cláraithe cloí leis an *Acht um Thús Áite do Leanaí 2015*.
5. Feidhmeoidh an scoil an curacalam OSPS ina iomlán.
6. Feidhmeoidh an scoil in iomlán an Clár Folláine sa tSraith Shóisearach.
7. Tá Polasaí Frithbhulaíochta ag an scoil a chloíonn go hiomlán le ceanglais *Nósanna Imeachta Frithbhulaíochta do Bhunscoileanna agus d'Iarbhunscoileanna* na Roinne.
8. Tá Polasaí maoirseachta ar an gclós scoile/réimsí na scoile (Treoirlínte do Mhaoirseacht) ag an scoil chun a chinntíú go ndéanfar maoiriú cuí ar leanaí sula dtosaíonn ranganna, ar shosanna sceidealaithe agus ach a mbeidh an rang deireanach sa tráthnóna thart.
9. Tá polasaí (Turais agus Turais Oideachais) ag an scoil chomh maith le nósanna imeachta soiléire maidir le turais scoile.
10. Tá Ráiteas Sláinte agus Sábháilteachta ag an scoil.
11. Cloíonn an scoil le ceanglais na Reachtaíochta maidir le Grinnfhiosrúchán na nGardaí agus ciorcláin DES iomchuí i ndáil le hearcú agus Grinnfhiosrúcháin na nGardaí.
12. Cuireann an scoil chun cinn *Cód Iompar Gairmiúil do Mhúinteoirí* na Comhairle Múinteoreachta agus tá cóip de sin curtha ar fáil don fhoireann.
13. Cloíonn an scoil le gach Cód Cleachtais atá comhaontaithe go náisiúnta chomh maith le nósanna imeachta smachta don fhoireann teagaisc agus don fhoireann neamhtheagaisc.
14. Tá polasaí ag an scoil ar Scoláirí a bhfuil Riachtanais Speisialta Oideachais acu.
15. Tá polasaí agus nósanna imeachta i bhfeidhm ag an scoil maidir le riadaradh cógas leighis do scoláirí.
16. Tá polasaí agus nósanna imeachta i bhfeidhm ag an scoil maidir le riadaradh Garchabhrach agus tuairisciú timpistí.
17. An Scoil –
  - i. Cinnteofar go dtabharfar cóip de Ráiteas um Chumhdach Leanaí na scoile do gach fostáí nua den fhoireann
  - ii. Spreagfar an fhoireann chun leas a bhaint as an oiliúint iomchuí
  - iii. Spreagfar baill an bhoird bhainistíochta chun leas a bhaint as an oiliúint iomchuí
  - iv. Coimeádfar taifid ar gach oiliúint a dhéanfaidh gach duine den fhoireann agus gach ball den bhord bainistíochta.
18. Tá Cód Iompair i bhfeidhm ag an scoil.
19. Tá polasaí ICT i bhfeidhm ag an scoil i ndáil le húsáid Teicneolaíocht an Eolais agus na Cumarsáide ag daltaí.
20. Tá Polasaí maidir le Fónanna Póca ag an scoil i ndáil le húsáid fónanna póca ag scoláirí.
21. Tá Polasaí maidir le Freagra Teagmhais Chriticiúla i bhfeidhm ag an scoil.
22. Tá Polasaí maidir le hIdirchaidreamh Baile Scoile i bhfeidhm ag an scoil chomh maith le nósanna imeachta gaolmhara.
23. Tá Polasaí agus nósanna imeachta i bhfeidhm ag an scoil maidir le hIonadú Mhúinteoirí faoi Oiliúint.

24. Tá Polasaí maidir le Taithí Oibre i bhfeidhm ag an scoil.
25. Tá Polasaí maidir le Treoir i bhfeidhm ag an scoil.
26. Tá Polasaí maidir le Séiplíneacht agus Cleachtais i bhfeidhm ag an scoil.
27. Tá polasaí agus nósanna imeachta i bhfeidhm ag an scoil a bheidh le húsáid ag cónaí le seachtracha.
28. Tá polasaí agus nósanna imeachta soiléire i bhfeidhm ag an scoil maidir le teagasc duine ar dhuine/gníomhaíochtaí comhairleoireachta.
29. Tá beartas agus nósanna imeachta i bhfeidhm ag an scoil i ndáil le daltaí na scoile a bhíonn i mbun taithí oibre in eagraíochtaí seachtracha.
30. Ta Foireann Cúraim i bhfeidhm sa scoil atá comhdhéanta den Phríomhoide, an Leas-Phríomhoide, HSCL, An Séiplíneach, an Comhairleoir Gairmtheorach agus an Comhordaitheoir um Chríochnú Scoile.

Nóta Tábhachtach: Tugtar faoi deara gurb ionann baol i gcomhthéacs na measúnachta seo agus an sainmhíniú a thugtar ar bhaol san Acht um Thús Áite do Leanaí 2015 agus ní ionann sin agus baol ginearálta sláinte agus sábháilteachta. Déantar sainmhíniú ar an bhfocal diobháil i gCaibidil a Ceathair de na nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Bhunscoileanna agus d'Iarbhunscoileanna 2017 (go léir le cinntíú ach a bhfoilseofar na Nósanna úd)

Agus an mheasúnacht baol seo ar bun acu, rinne an Bord Bainistíochta a ndícheall, chomh fada agus ab fhéidir leo, an baol diobhála a bhaineann leis an scoil seo, agus é a chinntíú go bhfuil nósanna imeachta cuí i bhfeidhm chun gach baol a bheadh ann a bhainistiú. Cé nach féidir gach baol diobhála a thuar agus a bhaint, tá na Nósanna liostaithe sa mheasúnacht baol seo chun bainistíocht agus laghdú a dhéanamh ar an mbaol chomh fada agus is féidir. Rinne Bord Bainistíochta, Scoil Phobail Mhic Dara an Mheasúnacht Baol seo a chur i gcrích ar Dé Luain, 26 Feabhra, 2018.

Déanfar athbhreithniú air mar chuid den Athbhreithniú Blianúil ar an Ráiteas um Chumhdach Leanaí.

Síniú
Cathaoirleach, An Bord Bainistíochta

Dáta: 26 Feabhra, 2018.

Síniú
Príomhoide/Rúnaí an Bhoird Bhainistíochta

Dáta: 26 Feabhra, 2018.